

** *		
18:29	17:13	י-ם
18:33	17:33	ת"א
18:29	17:24	חיפה
18:30	17:34	ב"ש

אוצר הנפש

עלון שבועי בענייני תורת הנפש ותיקון המדות משיעורי הרב יצחק גינזבורג שליט"א

אוצר האמרה

צדיק בבחינת "חלמיש"

ווארט של רבי אלימלך מליז'נסק (בעל ההילולא של כ"א באדר) על פסוק שאומרים בהלל – "ההפכי הצור אגם מים חלמיש למעינו מים". כדרכו, הוא אומר שיש שני סוגי צדיקים. בתורה זו שני הצדיקים הם הצדיק של האתהפכא והצדיק שלמעלה מאתהפכא – הצדיק של חג והצדיק של שבת. הם הצדיק שאינו גמור (ששואף כל הזמן, מתהפך והולך כדי לגמור את עצמו ואת הכל) והצדיק הגמור (שלמעלה מאתהפכא, הוא נח). בשבת לא כל כך עושים 'קולע', כי זהו יום של מנוחה. כתוב בזהר שתלמיד חכם כל הזמן נקרא שבת. הוא נמצא פה, בתוכנו, אבל הוא טיפוס אחר לגמרי.

מצדיק כזה גם לא צריך לבקש שום דבר – הוא נמצא והשלמות שלו פועלת בדרך ממילא את כל הישועות, ואתה לא מודע לכך בכלל

צדיק של אתהפכא הוא "ההפכי הצור אגם מים" – צור הוא דינים, כמו צרה, והוא הופך אותו. הוא יודע לעשות פעולה בשביל להפוך את "הצור", הדין, ל"אגם מים", לחסדים. זהו הכלל של אתהפכא – יש דין וצריך להפוך אותו לחסד. פשט עבודת האתהפכא של הצדיק הוא שיש לו כח לקחת דין ולהפוך אותו לחסד.

איך הצדיק הופך דין לחסד? בכמה אופנים שונים: הוא יכול לעשות זאת בפעולה – צדיק שעושה משהו בשביל אתהפכא, כמו שגם הנביאים היו עושים מעשים שמחליטים את המבוקש שלהם. לפעמים הולכים לצדיק ומבקשים רפואה או ישועה אחרת, והצדיק אומר – עשה כך וכך. אם מדובר ב"פלא יועץ", צדיק פלאי, אין שום קשר נראה לעין בין הפעולה שהוא אומר לעשות למבוקש שלך – אבל 'עשה כך, ותהיה אתהפכא'. יש צדיק שלא עושה פעולה במעשה, אלא פועל ישועות רק בכח הדבור שלו – הוא מתפלל, מתחנן לה'. יש עוד דרך, בה נותנים פתק לצדיק והוא אפילו לא צריך להתפלל – הוא מכוון, הוא חושב.

המשך בעמ' הבא

אוצר הפרשה

ההקהלה – תיקון הרגש

כתוב "ויקהל משה את כל עדת בני ישראל". לפעמים בתורה כתוב קהל ולפעמים עדת, וכאן מופיעים שני המושגים. הייתי חושב שאחרי "ויקהל" יהיה כתוב קהל, אבל כתוב שהקהל את "עדת בני ישראל".

יש עוד כינוי לבני ישראל – עם. לפעמים אנחנו "עדת בני ישראל", לפעמים "קהל ישראל" ולפעמים "עם ישראל". זו גם החלוקה של חב"ד-חג"ת-נהי"ם או מושכל-מורגש-מוטבע: **עדת** אותיות **דעת** – הכינוי עדת ישראל מבליט את המוחין שלנו, חכמה-בינה-דעת, המושכל שלנו. קהל הוא המורגש שלנו, חסד-גבורה-תפארת – מתקהלים מתוך התרגשות. עם הוא המוטבע שלנו, נצח-הוד-יסוד, הרובד הכי פשוט ובסיסי, רובד המעשה, "המעשה הוא העיקר". יש רמז יפה ששלש הרמות – **עדה-קהל-עם** – משלימות יחד לרבוע, **חי** ברבוע (324), חי פעמים חי, "חי חי הוא יודך כמוני היום".

כתוב בספה"ק ש"ויקהל משה" היינו תיקון לאותה מלה שהופיעה קודם בתורה, בניקוד אחר, "ויקהל העם על אהרן" – פסוק הפתיחה של חטא העגל. רמז מובהק שפרשת "ויקהל" באה לתקן את חטא העגל. כאן התכלית היא קהל, אבל משה הקהיל את עדת בני ישראל, העדה, וזהו תיקון ל"ויקהל העם" – אז יש כאן את כל המושגים. ה"תעשה" כאן, לשון נפעל, מתקן את מה שקרה שם לגריעותא ("ויצא העגל מעצמו").

מה התכלית של "ויקהל"? בשביל מה צריך התוועדות של הרבי עם אלפי חסידים? ההתקהלות עצמה היא מדות, התפעלות, רגש – "בבית אלהים נהלך ברגש". פירוש "ברגש" היינו ביחד – כשיש הרבה יהודים יחד זה מרגש. משה רבינו צריך לתקן את ה"ויקהל" שלהם בכך שהוא נותן להם רגש, אבל תכלית הרגש כאן הוא לעלות מרגש לדעת. ב"ויקהל העם" יש ירידה, וכאן, "ויקהל משה את כל עדת בני ישראל", יש עליה מתוך רגש ההתקהלות, רגש קדש. ממש "בית אלהים נהלך ברגש", כי בהמשך מדובר על עשית המשכן. המטרה היא להגיע לסוד הדעת, להיות מחובר תמיד לה' יתברך, ה"שויתי", שהוא בעצם הארת נשמת משה רבינו בתוך כל אחד ואחד. כשזוכים לכך יש את "ששת ימים תעשה מלאכה" בדרך ממילא.

(מוצאי ז"ך אדר תשפ"ה)

אוצר קצור

השבת קודמת למלאכת המשכן

פרשת ויקהל מתחילה משבת. משה רבינו מקהיל את כל עם ישראל, מכאן לומדים חז"ל שצריך להקהיל קהלות בשבת וללמוד ביחד – גם הלכות שבת וגם חיזוק ותוספת כח בכל עניני התורה והמצוה, גם את הנגלה וגם את הנסתר, הפנימיות, שנוגעת לפנימיות הנפש. הפרשה בעצם מתחילה מסוד השבת, שקודמת גם למלאכת המשכן – מלאכת המשכן אינה דוחה שבת. זו הנקודה העיקרית והראשונה בפרשת ויקהל.

(מוצאי ז"ך אדר תשפא)

אוצר הרמז

רפואה אותיות פרה-אפר

פרה אדומה "מטהרת טמאים ומטמאת את הטהורים". בפרה יש כח של נשיאת הפכים, שהשכל לא יכול לשאת, שהיא מטהרת וגם מטמאת. בלשון האריז"ל, זו נשיאת הפכים של טוב ורע שיש בפרה אדומה.

שימו לב שבמלה **רפואה** יש אותיות **פרה** ואותיות **אפר**. זו בשורה גדולה: יש דרך להתגבר על המות והטומאה שבעקבותיו. (מתוך "דבר יום ביומו")

אוצר הפתגם

להתחבר טוב למישהו היינו להתחבר לפרטים שלו.

(כ"ד טבת פ"ה)

בסופו של דבר, הכל תלוי בשפלות דקדושה (מדת "מתחתיו") – פנימיות ספירת המלכות (כמאמר דוד המלך "והייתי שפל בעיני"), התודעה שניתן להחזיר את הגלגל אחורנית, להתחיל את החיים מחדש מאפס, מתוך נקודת השפל אליה הגיע האדם (והכרה שההרגשה ש'אני אפס' איננה יאוש, אלא מקור של שמחה ואפשרות להתחיל התחלה חדשה לגמרי). (מוצאי ט"ו בשבט פ"ה)

המשך מאוצר הסיפור:

יש כח אדיר במחשבה. המחשבה היא תקיפה ביותר. הרצון מתלבש בתוך המחשבה ו"מחשבה מועלת" כידוע – היא מועילה לעשות פעולה ממשית. כמו שכתוב בהתחלת לקוטי דיבורים של הרבי הקודם – המחשבה פועלת בעצמה. הוא היה מוציא יהודים, נשמות, מאחורי מסך הברזל ברוסיה רק בכח המחשבה שלו. נמצא, אם כן, שיש פעולה במעשה, בידים; יש פעולה בדבור, תפלה; ויש פעולה בעצם המחשבה. יתכן שיש גם פעולות עוד יותר פנימיות – במדות, בשכל, ברצון.

אבל הוא מסביר שיש גם צדיק שלא עושה כלום. לצדיק שלא עושה שום דבר קוראים "חלמיש". זהו צדיק ששייך לשבת. בשבת קדש אפשר לזהות את הצדיק שבבחינת חלמיש ולהתקרב אליו, ואולי, אם תזכה, לקבל ממנו השראה – שבסוף אולי גם אתה תהיה מעין חלמיש. "חלמיש למעינו מים" – "למענו" לשון מעין, "יפוצו מעינתיו חוצה", אבל הוא דורש כמו "**למענו**" (בלי י). קודם היה כתוב "ההפכי הצור אגם מים" – הפיכת הדין לחסד, מים הם חסדים. אבל כאן מפרש בדרך צחות "חלמיש למעינו מים" – "למענו מים", רק מעצם המציאות שלו. כמו שרשב"י אמר "אנא סימנא בעלמא" – הוא סימן, דמות אלקית העיקרית בדור, "חד בדרא". רק "למענו", בגלל עצם היותו – כי הוא שלם (חלמיש) אותיות חי שלם, היינו צדיק-אמת שתקן את הברית, ה"חי" שלו, בתכלית, שגלה את השלמות העצמית שלו, כמו שמבאר הרבי הרש"ב (בתורת שלום) – "מים". החסד, הישועה, ניתנים מלמעלה רק בגלל המציאות שלו – לא בגלל משהו שהוא צריך לעשות. שוב, הוא לא עושה, לא מתפלל, לא חושב – לא כלום. אבל העובדה שכזה צדיק שלם מתהלך בתוכנו – מספיקה בשביל כל הישועות.

מצדיק כזה גם לא צריך לבקש שום דבר – הוא נמצא והשלמות שלו פועלת בדרך ממילא את כל הישועות, ואתה לא מודע לכך בכלל. יתכן גם שאחד שזקוק לישועה טוב שכן יהיה מודע שיש כזה צדיק, ואם הוא מתקשר לכזה צדיק – זו ודאי סגולה בשבילו שיקבל ממנו ישועה בזכות החיבור אליו. אם הוא מחובר לטהור גם הוא מקבל קצת מהטהרה הזו, וממילא הדברים הולכים – החולה מתרפא וכו' וכו' בדרך ממילא. לכן אותו חסיד – שקשור לכזה צדיק – יכול להקדיש את זמנו לעיסוק ב'מבצעים' של הרבי ותו לא. לא צריך לחשוב על המצוקות האישיות שלו בכלל – כי בדרך ממילא הכל יפתר על הצד הטוב ביותר. הצדיק לא דואג לזה במודע – ה' דואג דרך הצדיק.

זו התבוננות מאד יפה, כמה חשוב להיות שייך לצדיק שבבחינת שבת – צדיק שהוא "חלמיש". חלמיש הוא משהו חזק. בתוך הפסוק "חלמיש" מקביל ל"צור", אך כאן הוא מפרש הפוך ממש – שה"צור" היינו דינים. שוב, הצור הוא לשון דין, אבל החלמיש הוא השלם בעצם (חי שלם, כנ"ל), כמו שבת, ואין לו שום עבודה של "ההפכי" – לא צריך להפוך שום דבר (הוא "ההפכי" בעצם, היפך הצור).

(אור ל-כ תשרי תשפא)